

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Fugttræng

Udgivet af
KAMMERATERNES HJÆLPEFOND

Nr. 8

Oktober 1947

2. Aargang

Indhold:

Besøg i Tjekoslovakiet

★

Neuengammes sidste Aar

★

Udrensningen i Italien

★

Opsigtsvækkende
Billedfund

★

Leder:

Ogsaa Kammerater i Ud-
landet skal mærke vor
Hjælp (Side 9)

★

177.000 Medlemmer i Polen

★

Læserbreve

★

Centralkontoret siger
Farvel

Hjælp til Kammeraternes Børn.

Denne Tegning er fra Marlie Brandes Haand. Den vil i den kommende Tid fremtræde som Plakat for at kalde paa Offentligheden til Hjælp for de Koncentrationslejr-fanger, der i Udlandet lever under fortvivlede Kaar. De skal her til Danmark paa Rekreation. Der tænkes dog især paa at faa de Børn herop, hvis Forældre døde i Fangenskab. Markedagen skal indbringe Midlerne

Skive

Korkisoleringsplader

Tagpap

Asfalt

Skivehus

Asfalt- og Tagpapfabrik, Skive

MALMBERG *Vognmand*

SKIVE

BØRGE HANSEN

OST en GROS

SKIVE

Haandværkerforeningens **Restaurant**

SKIVE

Fa. Jens Fogh

Aut. Fordforhandler

Skive

Fredericia

Papir-Kompagniet

Henning Raackmann — Fredericia

Papirvarefabrik . Æskefabrik . Bogtrykkeri

Horsens

Aktieselskabet

Brdr. W. & S. Sørensen

Juvelerer og Guldsmede

Horsens

Arbejdernes Fællesbageri $\frac{1}{2}$

Horsens

H. O. K. I. $\frac{1}{2}$

Horsens

Aarhus

JOHS. LOFT

aut. Gar- og Vandmester, Blikkenslager
de Mezasvej 18 — Tlf. 2723 — Aarhus

HANS SCHOURUP

JYLLANDS STAAL- og MASKINFORRETNING

Aarhus - Tlf. 7500

C. Hofman & Co.
Aarhus

Paa Sensyn hos

Bajsen

AARHUS

Esbjerg

Brugsforeningen »Frem«

ESBJERG

Poul E. Holm

Guldsmed og Gravør

Kongensgade 19, Esbjerg Tlf. 2008

Vognmand Erik Bang

Skolegade 71 - Esbjerg

Esbjerg ny Andelsmejeri

Nygaardsvej 37

J. ANDERSKOUV

Civilingeniør

Esbjerg

H. Thomsen Petersen

Vognmands- og Brændselsforretning Borgergade 71 Esbjerg
Tlf. 326 - Grundl. 1901

Danmark - Norge - Czekoslovakiet

Efter Indbydelse fra norske politiske Fanger fra Besættelsesiden deltog 8 danske Kvinder og Mænd i en Tur i 2 norske Busser gennem Tyskland til Czekoslovakiet.

Turen begyndte den 25. August, hvor vi om Morgenen kørte fra Baadsmændstrædes Kaserne til Padborg, hvor der overnattedes i Røde Kors Lejren. Næste Dag kørtes over Flensborg—Hamburg—Hanover til Northelm, hvor der overnattedes i et Gæstehotel, der var til Raadighed for den norske militære Besættelsesstyrke. Paa Turen hertil passerede vi en Kæmpe-Kirkegaard, hvor 10.000 engelske Flyvere ligger begravet, og hvor der stod Kors ved Kors, som et Minde om det en saadan Krig koster af Menneskeliv. Den 27. Aug. Kl. 24 kørte vi den længste Tur over Göttingen, Fulda, Würzburg, Nürnberg, Bayreuth Eger til Pragh, der blev naaet den 29. August Kl. 10. Vi sov saaledes 2 Nætter i Busserne under Korselen, saa vi var godt trætte, da vi naaede Pragh.

Czekisk Gæstfrihed

Czekerne var ganske overmaade gæstfrie, vi blev indkvarteret i 1. Klasses Hoteller, og vi var Gæster fra vi overskred Czekoslovakiets Grænse, indtil vi rejste over denne igen for hjemgaaende. Vi blev i Pragh indtil den 4. September om Morgenen. For de 6 Dage, vi var der, havde Czekerne lagt et smukt Program. Vi besøgte saaledes det store nye Mausolæum for Præsident Mazaryk; det er endnu ikke helt fuldent. Her var ogsaa Mindeplader for den ukendte Partisan, hvor vi nedlagde Krans og Blomster. Et stort Museum er indrette i samme Bygning, her ses Besættelsesidens Begivenheder fremstillet dels som store Fotografier (Originalfilmen fundet hos Tyskerne) fra Münckendagene i 1938 til 5. Maj 1945, og dels Modeller af Gaskamre, Forbrændingsovn, Galge etc. En skematisk Fremstilling af Heydrichs Likvidering var interessant, ligesom man i en Montre saa Pistolen, han var skudt med, saant Patronhylstre og Faldskærmen. I en anden Montre saas udspilet Menneskehud med Tatoveringer, ogsaa Fund hos Tyskerne. Paa en Væg i Museet var de allieredes Flag ophængt — kun Danmarks manglede, — men nu bliver der sendt et Flag derned lavet efter de opgivne Maal. En Dag var viet til Udflugt til Lany, hvor Præsident Mazaryk ligger begra-

Frihedsbevægelsens Folk paa Rejse Af Oberstløjtnant R. Thygesen-Nim

vet, over Lidice — et sørgeligt Syn af en By, der fuldstændig er slettet fra Jordens Overflade — til Theresienstadt, hvor vi saa hele Koncentrationslejren med dens Dødsfængsler, Galger og Skycestandpladser. Foran Lejren laa 36000 Jøder begravet i en Fællesgrav og 4000 med Navneplader og Kors. En anden Dag var der en Rundtur i Pragh, hvor vi saa Valensteins Palæ, den ældste Synagoge i Verden, bygget Aar 900 og udvidet Aar 1300.

90.000 blev til 4000.
Det var Løje med Forhold langt til kendte. Under Ledelse af 22 blev Hattlingene drevet. Før Hitler var der 90000 Jøder i Pragh og 14 Synagoger; nu er der kun 4000 tilbage og i Synagoge foruden den ældste. Vi saa ogsaa Raadhuset, Domkirken og Slottet, hvor Præsident Benes bebor den ene Fløj, og hvor Hitler opslog sit Hovedkvarter. Vi var ogsaa indbudt til Operaen, Statsteatret, og der var officiel Middag med efterfølgende Reception, som Modstandsbevægelsen indbød til, endvidere en Reception, som Magistraten i Pragh indbød til, i et Slot 20 km fra Pragh og endelig som Afslutning en Reception, som de 2 Ministre for henholdsvis Information og social Velfærd indbød til i Stadshuset. En Sejltur paa Floden blev opgivet paa Grund af Torken.

Garings »Tronstol«

Den 4. Septbr. om Morgenen kørtes til Pilzen, hvor vi blev modtaget paa Raadhuset, hvorfra vi kørte til Skodaværkerne, en Kæmpefabrik, hvor ellers al Adgang er forbudt. Tyskerne ødelagde det, men musen aet om-trent helt genopbygget. Der arbejder 30.000 Arbejdere og Funktionærer, og de arbejder af al Kraft, f. Eks. færdiglaves 12 til 14 store Lokomotiver om Maanedem. Om Eftermiddagen saa vi Bryggeriet, der havde 9 km lange Kældergange indhuggede i Fjeldgrunden. Den 5. Sept. om Morgenen kørtes til „Karlsbad“ nu „Karlov Vary“, hvor vi først besøgte et Slot, der havde tilhørt en østrigsk Kulgreve (Nazist), men nu var overladt Modstandsbevægelsen som Rekreationshjem. Om Aftenen var vi i en Bierkælder, som Modstandsbevægelsen ogsaa havde overtaget fra en Nazist og nu drev selvstændig. Her stod en Tronstol, der tidligere var benyttet af Göring. Den 6. Sept. kørtes først til en stor Porcelænsfabrik og derefter

NEUENGAMMES *sidste Aar*

Af cand. mag. Jørgen H. Barfoed

Invasionen kom og det tyske Magtomraade blev stadig snævrere. Fra Vest og Øst pressede de Allierede de tyske Hære tilbage, og denne Sammentrængning virkede videre paa Koncentrationslejrene. Häftlingene evakueredes fra Frankrig, Holland, Belgien, Luxemburg og Grækenland og ligeledes fra Salaspils ved Riga, Auschwitz, Gross Rosen osv. En stor Del af dem gik blot lige gennem Neuengamme til Udekommandoerne, der nu blev forøget i stort Tal. Man fik samtidig haardt Brug for de mange Mennesker til Udførelse af Jordarbejder ved Tysklands Nordkyst, og netop vi Danskere fik jo Lejlighed til at stifte Bekendtskab med en Del af dem: Husum, Ladelund, Vedel, Aurich, Meppen og Dalum. Det var Lejre med Forhold langt daarligere end de hidtil kendte. Under Ledelse af SS blev Häftlingene drevet til umenneskelige Arbejdsydelser, og bortset fra, at de mange Timer maatte staa i Vand ved Høfterne, blev de mishandlet med Knipser, Ride- og Hundepiske og andre Slaginstrumenter.

Fra Privatindustri til Rustningsfabriker

Samtidig med at alt i Tyskland blev omstillet til Krigsindustri og de civile Arbejdere maatte gaa fra Privatindustriene over til denne, blev ogsaa Häftlingene sat ind paa dette Omraade. Kommandoer gik til Firmaerne Blohm og Voss i Hamborg, Deschimag, Bremen, Deutsche Werft, Hamborg og mange Danskere kom til at stifte Bekendtskab med en af de daarligste Udekommandoer, Dessauer Ufer i Hamborg, hvorfra man blandt andet arbejdede paa Olieselskaberne Rhenania og Schindler. Men til Dækning af det store Forbrug af Häftlinge maatte der stadig komme Transporter fra Dachau, Buchenwald, Sachsenhausen

til Marienbad nu Marianske Lazere. Søndag den 7. Sept. om Morgenen kørtes igen over den czekiske Grænse mod Danmark ad samme Rute som Udturen.

Det var interessant at se den Arbejdslust, Czekerne lagde for Dagen, og man havde Forstaaelsen af, at det er en Nation, der sætter alle Sejl til for at overvinde Krigens Spor. Alle — Kvinder som Mænd — arbejdede med Glæde og Tilfredshed. I Tyskland er alt derimod som Krigens efterlod det, Ruiner og atter Ruiner, uden Forsøg paa at skaffe Orden eller Materialer i disse. I Tyskland var Folk mærkværdig velklædte, og der var mange Cykler; i Czekoslovakiet saas saa at sige ingen Cykler, men mange Personbiler.

R. Thygesen-Nim.

og Stutthof til Neuengamme, hvad der naturligvis gjorde Forholdene i Neuengamme stadig mere uoverskuelige og forvirrede.

I Maj 1944 var der kommet ca. 800 Häftlinge fra Athen, hvorved Numrene kom op paa 30.000, og siden den Tid strømmede det ind uafbrudt. Der kom ca. 3000 Fransk-mænd fra Compiègne, Grækere, ca. 900 Kroater, ca. 1500 Hollændere fra Hertogenbusch, atter Fransk-mænd, dansk Politi paa Gennemrejse til Buchenwald, Russere og Letter, og endnu i September 44 kom den første større Sending af danske Sabotører.

Fangenumrene voksede lavineagtigt

Men ogsaa fra Tyskland selv samlede man mere Arbejdskraft. Ved „Gewitteraktion“ arresterede man saaledes tidligere tyske Funktionærer fra de gamle Oppositionspartier. Lejren fyldtes stadig med nye Ofre. Endnu inden Udgangen af September havde Häftlingenumrene passeret de 50.000. Som en Lavine voksede Tallet. Ny Ulykke, nye Sorger spredtes ved hver ny Livsskæbne, der blev indfanget i dette Helvede.

Samtidig fortsatte SS med sine saakaldte Særforanstaltninger. Heraf kan nævnes, at i Juli 1944 blev der til Neuengamme overført 15 russiske Officerer fra Krigsfangelejren Fallingbøstel. Imellem dem var en U-Baadskommandant, der havde mistet sit ene Ben og gik med Krykker, samt en enarmet Artilleri-Oberst. Een Time efter at de var ankommet, blev de hængt. Ligeledes blev i Januar 1945 78 Hollændere hængt for Delagtighed i den hollandske Jernbanestrejke.

I Løbet af 1945 naaede Virvaret i Neuengamme sit Højdepunkt. Antallet af Häftlinge var nu blevet katastro-

Neuengamme-Lejren er i Dag belagt med tidligere SS-Fangevogtere

falt stort for den forhaandenværende Lejr, og stadig ankom nye Sendinge af Danskere, Russere, Fransk-mænd, Polakker osv. I Januar havde Numrene passeret 70.000 og ligeledes paa Grund af Evakueringen af andre Lejre, delvis til Neuengamme, naaede Tallet, inden den-ne Lejr maatte flyttes, op over de 90.000.

Takket være Greve Bernadotte endte Lejren, i hvert Tilfælde for Skandinavernes Vedkommende, paa en anden Maade end beregnet af Tyskerne. I April Maaned samledes først alle Skandinaver i Neuengamme, for der-efter at blive overført til Sverige. Den sidste Røde Kors Transport forlod Neuengamme den 21. April.

Hvad Evakueringen af de øvrige Häftlinge angaar, kan jeg desværre kun her gennemgaa det i Korthed. Den 11. April begyndte man at overføre de syge og svagelige til „Rekreationslejren” Bergen Belsen, en af de mest berygtede Tilintetgørelsesanstalter. Men de 3000 Häft-linge naaede aldrig derhen, men havnede efter at have kørt i dagevis, i den tidligere Krigsfangelejr Sandbostel ved Bremen.

7000 omkom ved Neustadt

Endelig blev det bestemt fuldstændig at evakuere Lej-ren og flytte den med alt Inventar til Femern. Ca. 10.000 Häftlinge blev derefter i forskellige Transporter sendt til Lübeck, hvor de blev ladet ombord i Damperne „Cap Arcona”, „Thielbeck” og „Deutschland”. De fleste kom her til at lide en frygtelig og rædselsvækkende Død. Kort efter at Skibene var sejlet ud i Neustadt Bugten blev de angrebet af Bombemaskiner, der kastede deres Last over de ulykkelige. Skibene sank og over 7000 af Häftlingene brændte eller druknede eller — blev skudt af Mandskab fra U-Baadsskolen Neustadt, der morede sig med at beskyde de svømmende. Men de udtærede Häft-linges sidste Kræfter strakte ikke længe til. Aldrig har en Skibskatastrofe krævet saa mange Menneskeliv.

Den allersidste Transport forlod Neuengamme med Autobus, men Englænderne var paa dette Tidspunkt saa nær, at SS paa Grund af den øjeblikkelige Fare stak af og overlod Häftlingene til deres Skæbne. Det varede da ikke længe, inden ogsaa disse var spredt for alle Vinde.

Særaktioner lige til det sidste

Men Særaktionerne blev alligevel fortsat til det sidste. I Nætterne mellem 22, 23 og 24. April blev 56 Mænd og 13 Kvinder af forskellige Nationer skudt, hængt eller likvideret med Haandgranater. Og for at gøre Forbry-delserne fuldkommen blev i de sidste Aprildage 20 Børn i Alderen 6—14 Aar dræbt af Dr. Trzebinski i Spal-dingstrasse i Hamborg. Han gav disse 10 Dreng og 10 Piger Sritindsprøjtninger, hvorefter Uscha Frams hængte de endnu ikke stivnede Børnelig.

Sadister og villige Haandlangere for Forbrydere og selv Forbrydere. Det er vist ingen overdreven Karakte-ristik af SS paa Grundlag af Neuengammes Historie, der skildrer 90.000 Menneskers Lidelser. Særaktionerne spredte til Stadighed deres uhyggelige Atmosfære i Lej-ren mindst 2—3 Gange om Ugen.

Neuengammes sidste Bødler var:

Kommandant, SS-Obersturmbannführer M. Pauly.

Schutzhaftlagerführer, SS-Obersturmführer Anton Thumann.

Rapportführer, Unterscharführer Dreimann.

Arbeitsdienstführer, Unterscharführer Wrobel.

Arbeitseinsatzführer, Oberscharführer Leetz.

Hillerød Andelsslagteri

Telefon 1212

Mislykket italiensk utrensning

Den politiske utrensning, som var like nødvendig i Italia som i andre land hvor et totalitært system var veltet og lederne og deres hjelpere fra den tid skulde stande tilrette, har i den unge italienske republik foregått på en mildest talt merkelig måte. En måtte ha grunn til å vente noe annet, for Mussolinis fascistiske system gjennom mer enn 20 år måtte fjernes med nøyaktighet og grundighet, om Italia skulle ha håp om å kunne bli det demokratiske land som (nesten!) alle nåværende politiske partier hernele strever med å få istand.

Det var klart, at reaksjonen måtte bli sterk, da fascistregimet var styrtet og dets avløser skulle begynne å ordne opp. Dette foregikk langtfra i lovlige former, fordi visse samfundsklasser mente å ha rett til uten videre å ordne opp med det falne regimes menn og deres hjelpere. Det var diverse tusen som i de bevegde dager ble slått ihjel uten lov og dom. Selv de mer nøkterne nord-italienere klarte å ombringe et halvt snes tusen mennesker på denne måten, desværre ikke alltid de som virkelig var skyldige, men først og fremst alle bedre klædte, mer eller mindre overklassemenn, hvor meget anti-fascistisk de for den saks skyld kunne ha vært. Utrensningen fra gaten av fulgte mer sociale forestillinger enn politiske retningslinjer.

Da man endelig kom så langt at utrensningen kunne foregå i lovlige former, ble man vitne til at statens makt og initiativ sviktet. Værst var det at myndighetene ikke på forhånd hadde sørget for den nødvendige utrensning innen rettsvesenet. Dette førte til meningsløse milde dommer i altfor mange tilfelle, samt en rettsusikkerhet som bare kunne skade. Det var jo nok av fascistiske dommere som fikk beholde sine stillinger, og disse hadde ingen synderlig interesse av å dømme sine meningsfeller særlig strengt. Forøvrigt var det jo ikke helt lett å finne ikke-fascistiske jurister i et land, hvor facismen helt hadde fått råde grunnen i over 20 år. Resultatet av det hele ble at regjeringen utpå våren 1946 fant å måtte stanse hele utrensningen!

Intet under derfor at både legale og illegale krefter er i arbeid i disse dagers Italia og at mange frykter for en alvorlig reisning fra de illegales, fra de opprinnelige facisters side. Så galt vil det dog neppe gå, for facismen later ikke til å ha hat noe overveldende antal virkelige tilhengere blant den store masse av befolkningen. Og da frigjøringen kom, falt i alle fall alle de lunkne fra. Og facismens virkelige motstandere fant

Vor Fangekammerat, den norske Storreporter, Sachsenhausenfange, Red. Sigvard Strandsted har i længere Tid opholdt sig i Italien efter Befrielsen. Han giver os her i denne Artikel et Indblik i Italiens Forhold i Dag.

seg naturligvis bedre tilrette i et land uten diktatur. Men det er en kjerne av facismen tilbake ennå, den merkes ved mange leiligheter, mest kjent er besettelsen av Roms radiosender ifjor, da de illegale fikk sagt sin mening til den undrende lytterskare.

Det italienske politi arbeider så godt det lar sig gjøre med å få fatt på de hemmelige organisasjoner som man meget vel vet eksisterer, men som forstår å holde seg i det skjulte. Men politiets arbeid blir ofte kryssset på en ubehagelig måte og kan enndog føre til internasjonale forviklinger. Nylig kunne således Italias kommunistpresse bringe den øverste italienske politisjefs hemmelige instruksjoner til alle landets politidistrikter om å oppspore den hemmelige organisasjon „Troika“. Denne organisasjon skulle, ifølge politisjefens hemmelige instruksjon til det lokale politimyndigheter, ha til hensikt i et givent øyeblikk ved utenlandske agents hjelp å rive makten til seg og legge den i kommunistenes hender. Men kommunistene må antagelig ha hat sine spioner innenfor politiet og kunne derfor stolt offentliggjøre den hemmelige instruksjon i sine blade. Dermed var politiets aksjon ødelagt. Men ikke bare det; den sovjetrussiske regjering følte seg brøstholden over instruksjonen, fordi det var tale om at det italienske kommunistparti, i forbindelse med utenlandske agenter (og disse måtte da sannsynligvis være sovjetfolk), arbeidet med skumle planer om å rive til seg den politiske makt i Italia. Det ble innlagt protest hos den italienske regjering, og den italienske utenriksminister måtte på sin regjerings vegne gå till den russiske ambassade for å be om undskyldning.

Forøvrigt synes det å være en utbredt oppfatning blant folk flest, at ingen kommunistfare truer Italia. Man regner ikke med at kommunistene kan gjøre regning på større tilgang av tilhengere enn de som de allerede har, i et hvert fall ikke noen vekst av betydning.

Derimot regner man med at sosialistpartiet kan gå noe frem og at dette parti kan bli det førende, mens den egentlige førerrolle nå ligger hos det katolske kristelig-demokratiske parti.

Heller ikke regner folk flest de hemmelige facistorganisasjoner for noen alvorlig fare, men man er klar over, at de betyr et uromoment og at de må bekjempes og tilintetgjøres. Det er jo et mene tekel, at illegale fascistiske blad som „Revolution“ og „Vendetta“ og andre dukker frem på en måte, som dreier det seg om legale partiers organer. Og man nærer sine tvil, om det

fjerdestørste parti „L'Uomo Qualunque"s leder, Giulio mo Giannini, ikke heller burde klassifiseres blant de illegale partiers førere. Det knytter seg megen engstelse til denne politikers videre virke, fordi han er så over all måte hemmelighetsfull og fordi det er åpenbart for enhver, at en mengde facister tilhører dette parti og øyensynlig befinner seg utmerket i Gianninis selskap.

Men man kan spørre, hvorfor det går så mange facister på fri fot i dagens Italia. Spøragsmaalet besvares ved den mislykkede utrensning, som ikke bare var mislykket som utrensning, betraktet, men som i tilgift ble til den rene farce ved opphevelsen av nesten samtlige avsatte domme! Mens neppe noe annet land hadde hatt bruk for en så håndfast utrensning som nettopp Italia, hvor den inngrodde facisme skulle ha vært fjernet til siste trevl, ga man det hele opp og satte de fleste av de allerede dømte på fri fot! Den italienske stat var tilsynelatende ikke sterk nok til å gjennomføre utrensningen, den var med andre ord ikke sterk nok overfor facisterne. Og da regjeringen oppdaget, at utrensningen ikke kunne gjennomføres konsekvent, ble den helt og holdent innstillet. Og da det ble spøragsmaal om, hva det skulle gjøres med de allerede dømte, besluttet regjeringen å gi et utstrakt amnesti overfor de fleste av de allerede dømte. Også de skulle finne sin plass i samfunnet og etter hvert bli nyttige borgere, het det i regjeringens dekrét. Dermed kom et halvt hundre tusen fanatiske facister på fri fot! Enkelte av dem skal riktignok være blitt drept av menigden, mens andre må holde seg skjult, fordi gatens idomstol søker å gjenoppta den virksomhet som den hadde satt igang i de første dagene etter frigjøringen. Flertallet av de amnesterte fanatiske facister har utallige uigjerninger på sin dunkle samvittighet og er nå å finne innenfor de ekstreme partier, som vedvarende kan komme til å sette Italia's indre fred på spill.

Sigvard Strandsted

Dette Billede er fundet i de Arkiver, SS har efterladt sig. Det er Tyskernes egen Optagelse af Frysningsforsøg paa Konzentrationslejranger i Dachau. Officerer fra Luftvaabenet har ønsket at skaffe sig Oplysninger om, hvorlænge et Menneske kan opholde sig i Frysebeholderen. Offeret bærer Dr. Holzloehners Beskyttelsesdragt. Han er sænket ned i Frysebeholderen og de tyske Officerer maalet interesseret Temperaturen. Efter Forhør om sine Forbrydelser begik Dr. Holzloehner Selvmord

Gurrehus

Den 28. september afholdtes en afskedsmiddag paa Gurrehus. Foruden de 70 beboere deltog ledelsen af Dansk Røde Kors, de repræsenterede landes gesandter og repræsentanter fra frihedsfonden og landsforeningen samt tidligere beboere paa Gurrehus.

Det betyder afslutningen paa en periode, der begyndte forrige sommer — en periode, der har øget vor taknemmelighedsgæld til Dansk Røde Kors.

I den forløbne tid har Gurrehus haft ialt 463 gæster, hvoraf 145 kvinder, (107 fra Holland, 98 fra Belgien, 61 fra Norge, 59 fra Frankrig, 56 fra Tchechoslovakiet, 19 fra England, 11 fra Italien, 64 fra Danmark). Det blev i alt til ca. 22.000 opholdsdage med gennemsnitlig 50 dage for hver gæst.

Endnu flere nationer havde været repræsenterede, hvis alle havde modtaget indbydelsen.

Der er utallige udenlandske og danske vidnesbyrd om, hvilken kæmpemæssig succes, der er skabt — for de enkelte gæster personligt og deres helbred og for det fortsatte sammenhold nationernes repræsentanter imellem.

Landsforeningen har fra starten været repræsenteret i „Gurrehusudvalget" og har sammen med Frihedsfonden (som har betalt opholdet for de danske gæster) foretaget udvælgelsen af de danske tidligere modstandsfolk og fanger og sammen med udenlandske broderorganisationer deltaget i udvælgelsen af de forskellige landes repræsentanter.

I fortsættelse af Dansk Røde Kors' initiativ søger landsforeningen ved sin landsindsamling at skabe grundlaget for en fortsat hjælp til vore udenlandske kammerater fra koncentrationslejrene og først og fremmest til deres efterladte.

P. Th.

Sangen om Svenskefeber

De sidste Dage i Neuengamme var noget helt for sig selv. Ud fra disse særlige Dages Stemning fødtes en norsk Revy, af hvilken Sangen „Svenskefeber” gjorde særlig Lykke.

Vi bringer her Teksten. Sangen kan bruges ikke alene til at fremkalde Minderne fra de sidste Dage i Neuengamme, men den kan ogsaa klippes ud og anvendes til Kammeratskabsaftener.

Jeg stod med glans den stygge harde tia
og alle tyske leirer klarte jeg.
Men naa inatt fikk jeg den harde ria
av svenskefebern podet inn i meg.
For öyet svever blaa og gule farver,
selv vaaken har jeg stygge mareritt
og kroppen er som var den full av larver —
kan hende det er vaaren som gjør sitt?

Refreng:

Sverige! Sverige, jeg brenner av en feber,
en feber som jeg aldri ante för.
O, Bernadott, du förste iblant grever, jeg ber:
la meg se Sverige för jeg dör!
Feber! Feber! Det er som alting i meg vrir seg;
som jeg laa paa varme glör.
Hör min allersiste bönn, O, Bernadotte,
gi meg en bitte liten plass hos din sjaaför.

2.

Igaar var jeg den sprekeste blant spreke,
i dragkamp, fotball, sjakk og annen sport.
Idag er jeg den vekste blant veke,
helt muselmann, og duger ikke stort.
Et tredjegrads forhör skal jeg nok klare,
men denne nye febern er for svär,
og grunnen til min elendighet er bare,
at jeg er kommet lottene for när.

3.

Her hjelper ingen gammelkjent vaksine,
her maa det noe nytt og drastisk til.
Kjäre leger, kort min sväre pine
ellers blir jeg gal og spröyte vill.
Men legene forstaar ikke min fare,
„Svenskefebern” er for dem no' särt,
for legene forstaar det gamle bare,
og unge har de heller aldri värt.

4.

D' er stygt og vont aa höre noen sie det,
at her er ljuvligt gott att vara naa.
Om 14 dager vil det kanskje bli det,
men ingen vet jo hvordan det vil gaa.

Og jeg er dödsens syk og vil krepere
för den neste muselmanns transport,
det gives bare ett som kan kurere
min syke kropp og det maa gjöres fort.

HVEM kan søge hos KAMMERATERNES HJÆLPEFOND?

Det sker jævnligt, at der spørges om, efter hvilke Retningslinjer, Kammeraternes Hjælpfond yder Hjælp.

Vi skal derfor anføre, hvad Fondens Fundats siger om dette Spørgsmaal.

Det findes udtrykt i Paragraf 14, der er formuleret saaledes: Kammeratskabshjælpen ydes til:

1. Kammerater, hvis Helbred paa Grund af Frihedskampen har lidt saadan Skade, at de ikke økonomisk er i Stand til at give deres Børn den Uddannelse, som de ellers vilde have faaet.

2. Børn efter faldne Kammerater — Beløbet skal fortrinsvis anvendes til at give Børnene en Uddannelse, som den, deres Fader vilde have givet dem, hvis han var forblevet i Live.

3. Tilskud til særlige Formaal udover de ovenfor under 2 nævnte til Kammeraternes Enker og Børn.

4. Tilskud navnlig som Hjælp til Etablering af egen Virksomhed, Studieophold, Rekreatiønsophold her i Landet eller i de andre nordiske Lande — og andre lignende Øjemed.

Det skal være en Forudsætning for Ydelsen af Hjælpen i de ovenfor nævnte Tilfælde, at en videregaaende Hjælp end den, der kan ydes af det offentlige i H. t. den særlige Lovgivning om Erstatning til Frihedskæmpere og deres Efterladte eller i H. t. anden Lovgivning findes rimelig og paakrævet.

For at gøre vor Hjælp saa vidtrækkende som muligt, skal der undtagelsesvis kunne ydes Tilskud i Form af rentefrie Laan, hvis Tilbagebetaling skal være en Æres-sag.

Naar en Kammerat søger Fondens Hjælp, skal der, forinden Hjælp udbetales, rettes Henvendelse til Frihedsfonden for at faa konstateret, om den paagældende har søgt — har faaet — eller har faaet nægtet Støtte fra denne Fond.

Iøvrigt maa K.H.s Bestyrelse staa frit og i hvert enkelt Tilfælde træffe den endelige Beslutning, idet den stadig maa have for Øje, at det er os Kammerater, der rækker vore nødlidende Kammerater eller deres Efterladte en velment Haandsrækning.

Bestyrelsesmedlemmer, der eventuelt søger Hjælp fra Fonden, maa forinden udtræde af Bestyrelsen.

Pigtraad

Organ for

KAMMERATERNES HJÆLPEFOND OG

LANDSFORENINGEN AF

BESÆTTELSESTIDENS POLITISKE FANGER

Redaktør:

Johs. Fosmark, Slagelsegade 9. 2., Øbro 8537.

Forretningsfører:

H. Kornbeck, Ordrup Jagtvej 137. Charl., Ordrup 5075.

Tryk:

Hak Jørgensen, Sturlasgade 14, Kbhvn. S.

Vi hjælper Kammerater i Udlandet

Den 21. Novbr. gennemføres en Indsamling over hele Danmark til Fordel for Koncentrationslejrenes Ofre i Europas tidligere besatte Lande.

I den store Kamp for Europas Frihed deltog Danmark som allieret Nation, men i Sammenligning med andre besatte Lande var Danmarks Pris for den genvundne Frihed uendelig lille; de materielle Tab var kun smaa, og saa smertelige vore Tab i Koncentrationslejrene end var, saa udgjorde de danske Koncentrationslejr-fanger dog kun en lille Flok blandt de andre Landes Million-skarer.

I disse Lande sidder Børn tilbage, hvis Forældre døde, for at de og vi andre kunde leve frit.

Og de, der vendte tilbage fra Deportationen, de kom hjem til Ruiner og materielle Kaar saa meget ringere end dem, Danmark kunde byde sine hjemvendte.

Vi danske Fanger føler en dyb Forpligtelse over for vore udenlandske Kammerater — en Forpligtelse, som ogsaa er Danmarks, saa sandt som Frihedskæmperne i alle de besatte Lande ogsaa døde for Danmarks Frihed.

Vi har set, hvor stor Nøden stadig er i Europas forskellige Lande, hvoraf kun faa har været i Stand til at yde Hjælp i en saadan Udstrækning, som Lejrenes Ofre og deres efterladte maa have moralsk Krav paa.

Landsforeningen af Besættelsestidens politiske Fanger har derfor taget Initiativet til denne Landsindsamling, hvis Formaal er at skaffe tidligere Koncentrationslejr-fangers Børn fra de besatte Lande Mulighed for Rekreation i Danmark og først og fremmest skaffe nogle af de Børn herop, hvis Forældre ikke vendte tilbage fra Fangenskab.

Det er Hensigten dels at indkvartere Børnene privat og dels i Samarbejde med „Red Barnet” at samle dem i Feriekolonier for et Tidsrum af 2—3 Maaneder.

Man vil naturligvis i første Række søge at samle Børn

fra de Lande, hvor Nøden er størst, og hvor Koncentrationslejrene har krævet det største Antal Ofre.

De nødvendige Midler til denne Hjælp skal skaffes til Veje ved en „Mærkedag” den 21. November, hvor der over hele Landet sælges et lille 10 Øres Mærke. Det er letforstaaeligt, at der kræves et betydeligt Beløb indsamlet for at denne Hjælp kan blive effektiv, og derfor maa et stort Antal Sælgere i Sving.

Vi tidligere Fanger har en alvorlig Pligt til her at gaa i Spidsen. Kammerater, der kan og vil bistaa paa den ene eller anden Maade, bedes meldé sig til deres Lokalafdeling af Landsforeningen. Hvor der ikke findes nogen Lokalafdeling, melder man sig til Arbejde hos den lokale „Red Barnet” Komité.

Tænk paa, at hver eneste Sælger paa denne Dag er med til at hente et Barn ud af Ruinernes sølle Tilværelse, er med til at knytte Venskabsbaand til Europas Lande og gengive et Barn Troen paa, at der er en Fremtid ogsaa for det.

Otte Skadedyr færre

Berlin, 3. Oktober.

De otte øverste SS-Ledere fra Koncentrationslejren Flossenbug ved den tysk-østrigske Grænse blev i Dag henrettet af Amerikanerne i Landsberg.

De var anklaget for Krigsforbrydelser og Mord paa mange Tusinde allierede Fanger. Blandt de internerede i Flossenbug-Lejren fandtes i Krigens Aar adskillige internationale Politikere.

Krav om Fred og Frihed

I Ugen 7.—14. September har man rundt omkring i Tyskland holdt Mindehøjtideligheder ved Gravene for Nazismens Ofre.

Man mindedes de grufulde Forhold, Nazismen havde skabt, og de Millioner, der blev Sadismens Ofre. Samtidig rejstes fra alle Sider Kravet om Fred og Frihed.

Hvem husker Conrad og Václav

Den polske Fangekammerat Conrad Winiarski vil gerne i Forbindelse med de to Danskere, der i Blok 13 i Neuen-gamme hjalp ham med Pakk-uddelingen. „Conrad” var i 1940 i Sachsenhausen og kom derefter til Neuengamme. Han var ene Polak i Blok 13. Han har truffet de to Danskere i Tiden 1943—45.

Hans Adresse er nu: Conrad Winiarski, c/o Behrmann, Friesischestr. 76, Flensburg.

Tjekkenren Václav Pech vil gerne i Forbindelse med hans danske Kammerat Frank Rasmussen, som han kender fra Buchenwald. Hans Adresse er: Václav Pech, Pilsen, Jetelova 15, Tjekoslovakiet.

DEN POLSKE FEDERATION

Af Generalsekretær Czesław Leski

I 1945, efter Hitlertysklands Nederlag, begyndte Grupper af politiske Fanger, der var befriet af de Allierede fra tyske Fængsler og Koncentrationslejre, i forskellige Egne af Polen at oprette Organisationer, som senere forvandlede sig til den Polske Federation af tidligere politiske Fanger. Den faste Vilje til at opfylde deres Pligt overfor de myrdede Kammerater ved at hjælpe deres Familier, Enkerne og de forældreløse, fik dem til at begynde dette Arbejde. De vilde vise deres Troskab mod de døde Idealer ved at fortsætte den ubønhørlige Kamp mod Fascismens Rester. Til dette Formaal dannedes en Nationalkomite, Hr. Cyrankiewicz, den nuværende Ministerpræsident, deltog heri.

Denne Komité sammenkaldte den 1. Nationalkongres den 3. og 4. Februar 1946, hvor Federationen af tidligere politiske Fanger med Hovedsæde i Warszawa blev grundlagt.

Der valgtes ledende Organer med følgende Sammensætning: Hr. Henri Świątkowski, Justitsminister, valgtes til Formand for Hovedbestyrelsen, som iøvrigt tæller 5 Næstformænd og 36 Medlemmer. Formand for Forretningsudvalget blev Hr. Joseph Cyrankiewicz med 5 Næstformænd. Generalsekretær: Hr. Leski Czesław, Ingeniør med 2 Stedfortrædere.

Fra sin Oprettelse og til Dato har Federationen godkendt 177.013 Medlemmer. Ungdomsafdelingen tæller 4791 Gymnasiaster og Studenter. Endvidere omfatter Federationen op mod 260.000 „Protegeer“, dvs. dræbte Kammeraters Enker og forældreløse Børn. Registreringen og Verificeringen fortsætter med fuld Kraft, saa meget mere, som talrige Personer endnu befinder sig i Besættelseszonerne i Tyskland og Strømmen af de hjemvendende fortsætter.

Federationen er opdelt i 14 Sectioner og 444 Lokalafdelinger.

Udover Organisationsarbejdet har Federationen foretaget en enorm Anstrengelse for at sikre en effektiv Hjælp til sine Medlemmer og Protegeer. For ikke at belaste Staten, har vi skabt et Antal Organer for økonomisk Virksomhed, som paa den ene Side bidrager til Landets Genopbygningsbestrebelse og paa den anden Side giver Arbejdsmuligheder for de tidligere politiske Fanger. Overskudet af disse Virksomheder anvendes til Hjælpefonds.

Den polske Federation faaer over 26 Industriforetagender, 7 Landbrugsvirksomheder og en Ring af De-

tæller 177.000 Medlemmer

tailudsalg, der omfatter 280 Butiker i forskellige Brancher.

Vi ejer 18 Hvilehjem og Sanatorier, 3 Hjem for forældreløse Børn og et Skolehjem med 680 Børn. Vi har Sommerkolonier og Kuranstalter.

Vi har organiseret gratis Lægehjælp, som 11.087 af vore Medlemmer har nydt godt af. Vi har anbragt 1295 alvorligt syge paa Hospitaler for vor Regning. 21.600 Personer har opholdt sig paa vore Rekreativehjem og 3298 Børn paa vore Sommerkolonier.

Hvad den økonomiske Hjælp angaar, har vi indtil Slutningen af sidste Aar uddelt 10.932.733 Zlotys til øjeblikkelig Hjælp, 15.371 Pakker Levnedsmidler, og vi har forsynet 13.900 Personer med Bekledning.

Studenter-Ungdommen nyder godt af Legater til et Beløb af 1.500.000 Zlotys om Maaneden. Som øjeblikkelig Hjælp er der uddelt 65.000 Zlotys, og 3320 Personer er anvist Arbejde.

Federationen har i Samarbejde med Kommissionen til Undersøgelse af de hitleriske Forbrydelser og andre Organisationer forberedt en Udstilling, som behandler de tyske Forbrydelser i Polen. Vi vilde gerne vise denne Udstilling i Hovedstæderne i de Lande, som er Medlemmer af FIAPP.

Særlig Opmærksomhed bør helliges det enorme Arbejde, Federationen har udført for at opbygge et internationalt Museum i Oswiecim (Auschwitz), hvor i hvert Land, der er Medlem af FIAPP, vil faa stillet en Blok til Raadighed. Indvielsen af dette Museum fandt Sted den 14. Juni 1947.

De politiske Fanger har taget under deres Beskyttelse et stort Antal Steder i hele Landet, hvor kollektive og individuelle Henrettelser har fundet Sted, og som Nationen betragter som hellige. Vi har rejst adskillige Mindesmærker.

Vi udfører et omfattende Eftersøgningsarbejde efter vore Kammerater og bistaar ved Udfærdigelsen af Dødsattester. I talrige Tilfælde har vi naaet positive Resultater og har kunnet give de andre Federationer nøjagtige Oplysninger om forsvundne Kammerater. Paa dette Omraade har vi især samarbejdet med den hollandske Federation.

Den polske Federation samarbejder med alle polske sociale Organisationer og har sine egne Repræsentanter ved alle Stats- og Kommune-Institutioner.

Mi har organiseret talrige Møder og Demonstrationer for international Solidaritets Broderskab og Venskab blandt de tidligere Fanger, for at bevise at vi skaber en Arbejds og Fredens Hær, at vi aldrig vil helme i vor Kamp mod Fascismen og Hitlerismen, som rejser Hovedet igen, og at vi bestandig forbliver tro mod vores Ideal.

De polske tidligere politiske Fanger organiserede FI APPs i Internationale Kongres i Warszawa den 3. - 6. Februar 1946. De var Pionerer for Solidariteten og den internationale Enhed saavel som for broderlig Hjælp og Støtte indenfor FIAPPs Rammer.

Hr. Cyrankiewicz, der var provisorisk Generalsekretær for FIAPP, har paa Grund af sine nye Pligter som Premierminister, overdraget sin Funktion til Hr. Balicki, Viceratifikminister.

Den polske Federation samarbejder snævert med den tjekoslovakiske Federation, med hvilken den har afsluttet en Kultur- og Presse Aftale i Overensstemmelse med de to Federationers Interesser.

Vore Delegerede har deltaget i Konferencer og Møder i Prag, Enschede (Holland), Bruxelles og Paris. En Delegation fra vor Ungdomsafdeling deltog i Lejren ved Hilversum i Holland. I August Maaned i Fjor organiserede vi en Sommerlejr i Szolyma, hvortil vi inviterede Delegationer fra alle Federationerne. Skønt Skoleaaret var afsluttet, var der Delegationer fra Spanien, Norge og Tjekoslovakiet.

Vore tidligere politiske Fanger lægger Vægt paa Samarbejdet med deres Kammerater i de andre Lande i Kampen for de samme Ideal og Arbejde paa at naa de samme Maal.

Jeg søger Arbejde

Ung Mand, 27 Aar, søger Arbejde som Fabrikarbejder. Har været paa Værft i ca. 6 Aar, hvoraf ca. 4 Aar som Arbejdsmand, 1/2 Aar som Kranfører (Elektrisk Kran), 1 1/2 Aar som Forholder og Borer.

Henvendelse til Red., Slagelsegade 9, Kbhvn. Ø.

Nykøbing F.

Jørgen Jensen Kontant Trikotageforretning
Jernbanegade 39, Nykøbing F.
Telefon 1028

Han bad mig en Dag klæde om at maatte møde en

I. B. Bruun & Søn A/S
Nykøbing F.

Saxkøbing

A. Slivsgaard Saxkøbing

Manufaktur - Konfektion

Lyhne SAXKØBING

Herre- og Drengeskjorte

Ringsted

A/S NIELS LARSEN

Nørregade 10 - Telefon 870 - Ringsted

Ringsted Jernstøberi & Maskinfabrik

Aktieselskab

København

De danske Bomuldsspindrier

Vejle - Valby

S. E. GRAUN

Statsautoriseret Revisor

Laksegade 30, København K. Paas 2652, Byen 1528

FOTOSTUDIO

Poul Dævidsen - Nørrebrogade 140

Laga 1007 - Neungarime Nr. 50467

Læserbreve

Tyske Ingeniører som Hitlers Haandlangere

Kære Pigtraad.

Jeg ser i Aviserne, at de i Tyskland efterhaanden er fundet frem til at anklage de store Fabriksherrer for Massebord og Misbrug af menneskelig Arbejdskraft.

I denne Forbindelse kommer jeg til at tænke paa, om det ikke ogsaa var paa sin Plads at anklage de ansvarshavende Ingeniører og deslige ved de tyske Jernbaner, for der har Mord og Misbrug af Mennesker vel nok fundet Sted i høj Grad.

Vi var en Kommando Finkenværder. Derfra tog vi hver Dag et Stykke Tid til Harburg for at reparere Jernbane. Den første Dag havde vi det saa nogenlunde. Men saa den næste Dags Eftermiddag kom der nogle Jernbaneingeniører og andre høje Herrer for at inspicere Arbejdet. Det er aabenbart ikke faldet ud til deres Tilfredshed, for Kommandoføreren blev kaldt til Side og fik at vide, at der skulde anderledes Tempo paa, og at de Svinehunde ikke engang tjente de Par Mark, som Jernbanerne betalte Koncentrationslejren for hver Mand. Arbejdstempoet blev derefter sat betydeligt op med det Resultat, at vi fra den Dag hver Aften havde døde eller halvdøde Kammerater med tilbage til Lejren.

Dette er jo kun et enkelt Tilfælde, men mon det ikke er gaaet saadan overalt paa de tyske Jernbaner.

Kaj Lykke Sørensen,

Fængselsbetjent, Faarhuslejren. Medlem Nr. 876

Hjemmeværnsfolk og Jægere

En liden Landsby — den hedder Købelev — og ligger nede ad Kragenæskanten til, har gjort sig bemærket.

De stedlige Blade har fra Købelev Jagtforening indrykket en Annonce, hvori kort og godt staar skrevet at „omstrefende Hjemmeværnsfolk, løse Hunde og Katte, der antræffes paa Købelev Jagtforenings Terræn, vil blive skudt uden forudgaaende Varsel”.

Jeg havde den tvivlsomme Ære at være paa de Kanter af Landet, da Pengevekslingen fandt Sted — faa Maaneder efter Kapitulationen. — Ak ja, det var gyldne Dage — disse velnærede Herrer betalte Kaffepunchene med 500 Kr. pr. Stk., — og de diskuterede Frihedskæmpernes Indignation over Fængselsbetjentenes „venlige” Behandling af Stikkere og andre Forbrydere i Vestre Fængsel, og under Bifald fra de andre raabte een af de halvdrukne Herrer — at hvis det havde været ham,

der var Fængselsdirektør — saa „frem med en Maskinpistol og meje alle de s... Frihedskæmpere ned”.

Min Kone og jeg replicerede med et Par — vistnok — ret udiplomatiske Vendinger — og gik ud i den friske Luft. — Naa — lad os ikke gøre mere ud af denne Sag, end den er værd. En Høben Mennesker, der i Besættelsens tunge Aar ikke har haft et Gevær — ikke tænkt paa Vaaben — eller anet, hvad de skulde bruges til — maa nu lige pludselig gaa med „Bøsse” igen. — En vigtig Indtægtskilde er antagelig taget fra dem, da „Vennerne” forsvandt. — Er der stort at sige til, at de reagerer, som de gør.

Vi havde vel ikke ventet stort mere af dem.

En hel anden Ting er den stedlige Presse.

Vel ved vi, at Smaabladene skeler kraftigt til Annonceindtægterne — men alligevel — er Bladene saa smaa og saa fattige dernede — ad Kragenæskanten til?

Men altsaa kære Hjemmeværnsfolk — pas lidt paa dernede. — Selv om Købelev Jagtforening har ligget totalt stille i 5 Aar — saa kan det dog ske, at een af „Jægerne” kunde ramme. — Den gode Vilje er der i hvert Fald.

H. Kornbeck.

Gestopomanden, der bad om at møde Menneskelighed

Københavns Byret har idømt Glarmester Johan Ludwig Hubert Dess livsvarigt Fængsel.

Dess har været Tolk paa Dagmarhus og herunder deltaget i Mishandlinger, bl. a. af Forlagsboghandler Allan C. Christensen. Han har snøret Fangernes Hænder sammen med Metalkæder og pisket dem med Hundepisk.

Dess, der gik under Navnet Storm, blev i sin Tid arresteret af Tyskerne selv for nogle Biltyverier og sendt til Deiberge og Neuengamme.

Navnet Dess fremkalder hos mange gamle Neuengamme-Fanger ejendommelige Erindringer.

Han kom til Lejren i en Transport fra Deiberge. Straks blev han genkendt af en Del Fanger, der var blevet mishandlet af ham under Forhørene. Han befandt sig daarligt og gik til Lejrkommandanten og forlangte Beskyttelse. Den fik han ogsaa.

Svend Oftedal puttede ham i Seng paa Revier, skønt han ingenting fejlede. Paa en bestemt Maade sagde Svend til Dess: Du bleibst hier! Hast du verstanden?

Dess laa lammefromt i sin Seng — og kedede sig.

Han bad mig en Dag klagende om at maatte møde en Smule Menneskelighed.

— Jeg var Folketysker, forklarede han, og saa blev jeg en Dag indkaldt til Tjeneste og tvunget ind i Korpsset Gestapo. — Jeg maatte jo. Og nu siger de til mig, at

jeg har mishandlet dem. — Jeg har sgu' ikke opfundet Metoderne.

Pludselig en Dag var han forsvundet. Han havde skaffet sig ind paa det tyske Revier.

Servus.

Nu kan det være nok !

Det, der i disse Dage er sket ved Landsætningen af Jøderne i Hamborg, hvor engelsk Militær og Politi slæber Mænd, Kvinder og Børn i Land, tildeler dem Knebelslag, Spark og andre Voldsmetoder, til Akkompagnement af Dansemusik og under tysk Latter, faar mig til at tænke paa en lignende Episode, som jeg sammen med nogle Kammerater overværede i Tyskland den 3. Oktober 1943.

Vi var 150 Danskere, der efter 2½ Aars Internering i Horserød-Lejren blev deporteret til Stutthof. Vi blev udsendt i Svinemünde, opstillet paa Kajen, bevogtet af tysk Militær. Foruden vore 7 kvindelige Kammerater, var der flere Hundrede Jøder med. De var i alle Aldre, Spædbørn, unge Piger og Dreng, gamle Mænd og Kvinder. Der blev raabt og skreget. Der blev sparket og slaaet. En Del af Jødernes Bagage blev smidt i Vandet; Kvindegraad og Barnegraad, Latter fra de tyske Banditter rungede, medens vi stod magtesløse, med Maskinpistolerne rettet mod os; men vi led sammen med disse Mennesker. Vi følte med dem; de var jo ligesom os blevet Nazismens Ofre, og skulde ligesom vi sendes i Konzentrationslejr, hvorfra mange ikke vendte tilbage mere. I Stutthoflejrens Helvede, hvor vi tilbragte 1½ Aar, traf vi ogsaa Jøder; deres Rationer var mindre end vore, ingen Lægehjælp, ingen Medicin, længere Appeller, udsat for mere Mishandling end andre, men de første, der blev sendt i Gaskammeret. I det hele taget dem, SS tyranniserede mest. Vi kunde ikke tænke os dengang, at lignende Ting kun 2 Aar efter Freden skulde ske, og at det var engelske Soldater, der skulde udøve lignende Skændelsgeringer, som før tyske SS'er gjorde, og som vi alle (ogsaa England) tog Afstand fra. Jeg betragter det, der er sket ved Landsætningen af Jøderne i Hamborg, som en Skændelsgering, og jeg mener, at vi fra vor Forening bør rette en Protest til den engelske Regering mod den umenneskelige Behandling, Jøderne her har været ude for.

Med kammeratlig Hilsen

Medlem af Besættelsestidens politiske Fanger Nr. 528.
Aksel Hansen, Fjordgaardsvej 3, Holbæk.

Der er visse Forskelle

Der er næppe nogen, der vil forsvare det, der er sket i Hamborg, men naar Aksel Hansen hævder, at det,

der er sket med Jødeskibet, er det samme, som Kammeraterne var ude for hin Dag i Svinemünde, er der dog Grund til at paapege visse Forskelle, bl. a. følgende: Jøderne var rejst frivilligt til Palæstina. Aksel Hansen var tvangsdeporteret.

Jøderne afrejste uden at der var skaffet dem Visum til Palæstina. Kan man f. Eks. i Dag rejse til Rusland uden Visum? Kan man i det hele taget faa det? Nej, i Dag skal man have visse Papirer i Orden for at kunne drage ind i et andet Land.

Da Jøderne saa ikke kunde komme ind i Palæstina tilbød man dem Landgang i Frankrig, men de afslog Tilbudet. Ogsaa her er der en Væsensforskel paa Rejsen til Svinemünde og Rejsen til Hamborg.

Desuden kan Jøderne frit forlade Lejren, hvis de ønsker det. Lejren er under Bevogtning, men det er en Bevogtning, Jøderne selv har anmodet om at faa.

Noget andet er, at vi alle ønsker en fornuftig Løsning af Palæstina-Problemet, idet det lige fra den Dag vi i vor Barndoms Skole lærte om Jødefolket sidder den Opfattelse, at Jødefolket har en Særret i netop dette Land.

Den planlagte Bombeudkastning over London og jødiske illegale Organisationers Virksomhed i Palæstina synes dog ikke at være nogen farbar Vej til en gunstig Løsning af hele Spørgsmaalet.

Red.

Silkeborg

Silkeborg Jern- & Staalforretning A/s
»Staalgaarden« — Silkeborg

Aalborg

C. HOFMAN Optiker og Uhrmager
Bispensgade 11 - Aalborg
Postkonto Nr. 48105 - Telefon 1329

Randers

A/s Chr. Boldsens Eftf.
Jern- og Staalforretning
Randers

Odense

**Fyns Stiftsbogtrykkeri
og Reproduktionsanstalt**
ODENSE

Centralkontoret har løst sine Opgaver

Dronningens Tværgade 7 er en Adresse, som de fleste tidligere Fanger kender.

Det er herfra ydet en værdifuld Haandsrækning for at hjælpe i Overgangstiden fra Fangetilværelse til almindelig Borger i det danske Samfund.

Der er fra alle Sider Enighed om, at de Mænd, der har haft Fradømt i deres Haand, har udført Arbejdet paa en tiltalende Maade, saa man trygt kunde gaa til Kontorets Folk og tale med dem om eens Problemer.

Fra 1. Oktober har Kontoret afviklet, idet Opgaverne i det store og hele er løst, og ved Afskeden har man udsendt en smuk Beretning om det Arbejde, der er udført. Vi skal senere vende tilbage til Beretningen, der indeholder meget og meget af Interesse for alle tidligere Fanger.

I dette Nummer vil vi bringe en Afskedshilsen fra Kontoret for særlige Anliggender.

Det hedder heri Bl. a.:

Centralkontorets Bestyrelse, som fratraadte den 1. Juli 1946, har ønsket at udgive en Beretning om Kontorets Virksomhed i Tiden fra 16 Maj 1945 til 1. Juli 1946.

Beretningen forelæa i Korrektur i Begyndelsen af 1947, men Konflikten indenfor Bogtrykfabrikken bevirkede, at den først nu foreligger færdig til Udsendelse.

Efter at Loven om Erstatning til Besættelsetidens Ofre var traaet i Kraft den 1. November 1945, blev den midlertidige Hjælp til Kontorets Klientel i Hovedsagen afviklet i Løbet af de efterfølgende 3—4 Maaneder. Der blev imidlertid stadig ydet Hjælp til invaliderede Personer og til de efterladte efter Besættelsetidens faldne, idet man fandt det rimeligt, at disse ikke skulde staa uden Midler til Underhold, medens deres Ansøgning om Erstatning blev behandlet.

Ved Bestyrelsens Fratræden var Antallet af disse Sager nedbragt til ialt ca. 200, og det er lykkedes i den forløbne Tid at faa afviklet samtlige Sager, saaledes at de paagældende Personer nu modtager Ydelser fra Staten efter Reglerne i Erstatningslovens Afsnit 1.

Til de hjemvendte krigsfrivillige fra de allierede Styrker har Kontoret fortsat ydet Bistand af forskellig Art, navnlig med Hensyn til Boliganvisning.

Arbejdet med det samlede Kartotek over Besættelsetidens faldne har endnu ikke kunnet afsluttes og overgaar derfor ved Centralkontorets Ophør til Erstatningsraadet.

Af Sager vedrørende Indstillinger om Tildelinger af de i Beretningen omtalte beslaglagte Automobiles har Centralkontoret behandlet ca. 125 efter 1. Juli 1946.

Fra Korrespondanceafdelingen kan nævnes følgende Tal for Tiden efter 1. Juni 1946: Besvarelse af ca. 750 Forespørgsler fra Frieidsfonden, Undersøgelse af ca. 450 Andragender om Skattelempelse og Udfærdigelse af ca. 1700 Opgørelser til Direktoratet for Ulykkesforsikringen vedrørende ydet Hjælp til Personer, som har anmeldt Krav paa Erstatning i Henhold til Erstatningslovens Afsnit 1. Herudover er der modtaget og besvaret henved 5000 skriftlige Henvendelser fra Myndigheder, Institutioner og Enkeltpersoner.

Af Arbejdet i Forbindelse med Erstatningsloven kan oplyses, at Centralkontoret har modtaget, behandlet og videregivet ialt ca. 10.000 Erstatningssager, heraf ca. 2000 efter 1. Juni 1946.

Den Ekspedition, som under Centralkontorets Ledelse skulde foretage Hjemførelsen af de i Tyskland døde danske Koncentrationslejranger, hvis Græve det var lykkedes at stedfæste, blev afsendt fra København den 1. Maj 1947, efter at de britiske Militærmyndigheder havde givet Tilladelse til at foretage Opgravninger i den britiske Zone i Tyskland.

Medens Arbejdet i denne Zone stod paa, indløb lignende Tilladelser fra de amerikanske og russiske Myndigheder.

Ekspeditionen har saaledes foretaget sine Undersøgelser og gennemført sit Arbejde i samtlige de Zoner i Tyskland, hvor vore Landsmænd laa begravet senest i den russiske Zone, hvor Arbejdet afsluttedes den 29. Juni 1947.

Af de ca. 600 af vore Landsmænd, som døde i tyske Koncentrationslejre, havde Centralkontoret kun 115 Tilfælde saa sikre Oplysninger om Begravelsesstedet, at der forelæa Mulighed for overhovedet at foretage en Eftersøgning.

I de øvrige Tilfælde havde Ligbrænding eller Begravelse fundet Sted under saadanne Forhold, at en Eftersøgning paa Forhaand maatte opgives.

Efter et meget stort og vanskeligt Arbejde lykkedes det Ekspeditionen at finde og identificere 115, idet man i 40 Tilfælde maatte opgive Eftersøgningen som haabløs. Identificeringsarbejdet blev foretaget af Repræsentanter for Retsmedicinsk Institut med Bistand af Politiets Identifikationseksperter og en Ekspert fra Danmarks Tandlægehøjskole.

Endvidere ydede Dansk Røde Kors under Ekspeditionens Arbejde og ved den senere Hjemførelse en meget stor Indsats.

Kisterne med de deporteredes jordiske Levninger var efterhaanden blevet samlet i Hamborg. Herfra blev de i Dagene 22.—28. Juni kørt til Flensborg, hvorfra den samlede Hjemførelse til Danmark fandt Sted den 9. Juli 1947.

Højtideligheden den 9. Juli 1947, hvori deltog de hjemførtes paarørende samt særligt indbudte Repræsentanter for Øvrigheden, Modstandsbevægelsens Organisationer m. fl., fik et meget smukt og gribende Forløb, og den videre Transport gennem Landet til de dodes Hjemsteder foregik under hele Befolkningens Deltagelse.

De nævnte Opgaver er løst med en Medarbejderstab som pr. 1. Juli 1946 udgjorde 40, pr. 1. Januar 1947 23 og siden 1. April 1947 15 Personer.

Centralkontorets Ledelse vil gerne benytte denne Lejlighed til at bringe en Tak til de Institutioner og de Personer, der ogsaa i Tiden efter Bestyrelsens Fratræden har ydet Hjælp ved Afviklingen af de Opgaver, som har været paalagt Kontoret.

Carl Vollmer

Axel Køhler

Carl W. Preisler

Bruno Jansen

Holbæk

ZACHO

Holbæk

Nakskov

Aktieselskabet

Lollands Handels- og Landbrugsbank

Nakskov

Nakskov Dampmølle

Aktieselskab

Svendborg

Svendborg litografiske Trykkerier

Stentrykkeri og Æskefabrik

Telefon 1815

Maribo

Reserveret

Maribo Frøkontor

Maribo

Carl Frandsen

Malervarer en gros

Maribo

Halger Nicolaisen

Maribo

Viggo Pørtner

Maribo Sukkervarefabrik

Maribo

Schrøder & Nielsens Eftf.

Fapet- og Farvehandel

Maribo - Telf. 28

4 *Olden*

**Vil De
gøre noget for børnene**

uden udgift for Dem selv

benyt da et

♥ **HJERTE-TELEGRAM** ♥

naar De næste gang skal gratulere.

Det koster kun 1 kr.

og 10% af salget gaar ubeskaaret til

Børnenes Kontor

København

faas overalt

★ Eneforhandling til grossister: Øjvind Larsen & Sønner, København K. ★